

Postanowienie z dnia 21 marca 2006 r.

III SO 8/06

Od wyroku Sądu Najwyższego uchylającego sprzeczną z prawem uchwałę organu adwokatury apelacja nie przysługuje.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Herbert Szurgacz, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 marca 2006 r. sprawy ze skargi Ministra Sprawiedliwości na uchwałę Naczelnej Rady Adwokackiej w przedmiocie pobierania składek i opłat od osób ubiegających się o wpis na listę adwokatów, na skutek apelacji Naczelnej Rady Adwokackiej od wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2006 r. [...]

o d r z u c i ł apelację.

U z a s a d n i e n i e

Naczelna Rada Adwokacka zaskarżyła apelacją wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2006 r.[...] uchylający zaskarżoną przez Ministra Sprawiedliwości uchwałę [...] Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 8 października 2005 r. w przedmiocie pobierania składek i opłat od osób ubiegających się o wpis na listę adwokatów, „w zakresie § 2 „, i zarzucając temu wyrokowi naruszenie przepisu art. 14 ust. 2 Prawa o adwokaturze wniosła o „zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie oddalenia wniosku Ministra Sprawiedliwości i stwierdzenie zgodności z prawem § 2 przedmiotowej uchwały”, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy „sądowi I instancji” do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z przepisem art. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240 poz. 2052 ze zm.), Sąd Najwyższy jest organem władzy

sądowniczej, powołanym między innymi do: 1) sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez: a) zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, b) podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne, c) rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach; 4) wykonywania innych czynności określonych w ustawach.

2. Zgodnie zaś z przepisem art. 14 ust. 1 Prawa o adwokaturze, Minister Sprawiedliwości zwraca się do Sądu Najwyższego o uchylenie sprzecznych z prawem uchwał organów adwokatury, w terminie 6 miesięcy od daty ich doręczenia, a stosownie do przepisu art. 14 ust. 2 tej ustawy Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy lub uchyla uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi adwokatury z ustaleniem wytycznych co do sposobu jej załatwienia. Skargę spóźnioną Sąd Najwyższy pozostawia bez rozpoznania.

3. Z systemowej wykładni powołanych przepisów wynika jednoznacznie, że Sąd Najwyższy rozpoznając wniosek Ministra Sprawiedliwości o uchylenie sprzecznej z prawem uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej sprawuje wymiar sprawiedliwości poprzez rozstrzyganie innych, niż określone w art. 1 pkt 1 lit. a-b ustawy o Sądzie Najwyższym, spraw określonych w ustawach.

4. Należąca do właściwości Sądu Najwyższego sprawa o uchylenie uchwały organów adwokatury nie jest sprawą cywilną w ujęciu materialnym, tj. sprawą ze stosunków prawnych wymienionych w art. 1 k.p.c. oraz nie jest sprawą cywilną w znaczeniu formalnym, tj. inną sprawą w rozumieniu powyższego przepisu. Przedmiotem postępowania przed Sądem Najwyższym jest bowiem wyłącznie publicznoprawna kwestia legalności uchwał organów samorządu adwokackiego, a przepisy Prawa o adwokaturze nie zawierają przepisu o stosowaniu do tych spraw przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. W związku z powyższym do sprawy, o której mowa w art. 14 ust. 1 Prawa o adwokaturze, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, w tym przepisów o apelacji.

5. Skarżąca Naczelna Rada Adwokacka podnosi, że od wyroku Sądu Najwyższego wydanego na podstawie art. 14 ust. 1 Prawa o adwokaturze służy organowi adwokatury, którego uchwała została uchylona tym wyrokiem, środek odwoławczy w postaci apelacji; pogląd ten uzasadnia „wynikającą z Konstytucji Rzeczypospolitej zasadą dwuinstancyjnego postępowania sądowego”. Nie jest to pogląd trafny.

6. Należy bowiem wskazać, że przepisy Prawa o adwokaturze nie przewidują środka odwoławczego (zaskarżenia) od wyroku Sądu Najwyższego uchylającego sprzeczną z prawem uchwałę organu adwokatury. Biorąc zatem pod rozwagę zarówno charakter rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sprawy o uchylenie uchwały organów adwokatury, jak i niemożność zastosowania do tej sprawy przepisów kodeksu postępowania cywilnego, należy przyjąć, że przepisy ustawowe nie ustanawiają prawa organów samorządu adwokackiego do zaskarżenia wyroku Sądu Najwyższego uchylającego sprzeczną z prawem uchwałę organu tego samorządu.

7. Istotnie, przepis art. 178 Konstytucji RP, którego wszakże skarżąca Naczelna Rada Adwokacka nie powołuje w uzasadnieniu „apelacji”, przewiduje zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego. Należy mieć jednak na uwadze, że zasada dwuinstancyjności postępowania odnosi się wyłącznie do postępowania przed sądami powszechnymi (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 czerwca 1995 r. K 4/94 OTK 1995 cz. I poz. 16, s. 188-189), w tym sensie, że ustanawia prawo każdego do drugiej instancji od orzeczeń wydanych przez sąd powszechny w rozumieniu art. 175 Konstytucji, którym to sądem nie jest z pewnością Sąd Najwyższy. W przypadku zatem, gdy - jak w niniejszej sprawie - Sąd Najwyższy rozstrzyga „inną sprawę określoną w ustawie”, wówczas nie tylko nie jest sądem pierwszej instancji w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego, lecz w ogóle nie ma przymiotu sądu instancyjnego, a jego orzeczenia wydane w tych sprawach nie podlegają kontroli instancyjnej.

8. W konsekwencji należy stwierdzić, że od wyroku Sądu Najwyższego uchylającego sprzeczną z prawem uchwałę organu adwokatury nie służy temu organowi środek odwoławczy w formie apelacji.

9. Skarżąca Naczelna Rada Adwokacka podnosi dalej, że pozbawienie Naczelnej Rady Adwokackiej możliwości złożenia środka odwoławczego od przedmiotowego orzeczenia, stanowiłoby naruszenie „podstawowych zasad konstytucyjnych”. Nie wskazuje jednak, o jakie podstawowe zasady konstytucyjne chodzi i w jakich ewentualnie przepisach Konstytucji RP zasady te są zawarte lub ucieleśnione, co uniemożliwia Sądowi Najwyższemu odniesienie się do powyższego zarzutu.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====